վարչութենէն թոյլտուութիւն ստացեր է Թիֆլիսի մէջ հայերէն լեզուով բժշկական-առողջապահական երկրաբաթերթ մը հրատարակելու, — "Առողջապահ"ի թերթ, անուամբ։ Կիսամեայ շաբաթաթերթին ծրագիրը հետեւեալն է. 1. Կառավարչական կարգադրութիւններ եւ կառավարութեան գործողութիւններ, որոնք վերաբերում են ժողովրդական առողջապահութեան։ 2. Ինքնուրոյն, թարգմանական եւ կամ պիւիտիվ յօդուածներ առողջապահութեան, բժշկութեան եւ անասնաբուժութեան վերաբերմամբ։ 3. Քննադատութիւն եւ մատենագրութիւն նոյն հարցերին վերաբերեալ։ 4. Հաշիւներ գիտական, բժշկական, առողջապահական եւ անասնաբուժական ընկերութիւնների նիստերի մասին։ 5. Պօստ-արկղ (պատասխաններ պրոգրամի սահմաններում առաջարկած հարցերին)։ 6. Յօդուածները լուսաբանող նկարներ, նոյնպէս եւ պատկերներ հասարակական առողջապահութեան ասպարէզում յայտնի գործած գործիչների՝ սրանց կենսագրութեան հետ միասին։ 7. Առանձին յաւելուածներ գրքոյկներով պրոգրամի սահմաններում, եւ 8. մասնաւոր յայտարարութիւններ։ Երկշաբաթաթերթը հրատարակուելու է ամէն ամսի 1ին եւ 15ին, իսկ յաւելուածները լինելու են 4—6 հատ տարեկան մէջ։ Բաժանորդագինն է 2 ռուբլի։"

7. Լրտերոն — հին եւ նոր թերթեր։ Ա՛ր-դեօք Փարաւոնի երկրին կիզիչ արեւն է եգիպտահայ թերթերուն շուտով խամրելուն ու չորնալուն պատճառը, որոնք հազիւ վաղամեռիկ ծաղկի մը կարճատեւ կեանքը կ'ունենան՝ յանկարծ "չէք յաչաց, ըլլալով. Թէ թերթերուն մեծագղրդ, ակնախտիղ անուններն են, որոնցմէ առաջնորդներուն կամ հրատարակիչներուն աչքերը շանալով՝ կէս ճամբան կը թողուն թերթերը։ — — Դեռ հեռու Արշալոյս մը կը նշմարուեր — մի՛ գուցէ "վարդամատն"..., բայց թէ կճան լեզու մ'ունեցեր, այս ատոյգ է — որ եւ ոչ իսկ աղօտ լոյս մը կարենալով սփռել իւր անուան շուրջը սեր-եւոյթի եղաւ, կ'երեւայ թէ ի սպառ։ Աշխարհիս վրայ դժուարիք եւս մնատուեւ չեն։ "Կ'երեւայ" ըսինք, վասն զի եգիպտահայ թերթերը չկարծուած պահանջն՝ իրենց թմրած գոյութիւնը զգալի կ'ընեն, երբեմն երբեմն թիւ մը հրապարակ նետելով։ Ամ ալ բարի է, սակաւապէտը ասով ալ կը շատանան...։ — Ընթերցողներէն գրեթէ միշտ ժպիտ մը քաղող Քրիզանթէմի Փաթսոն ուրիշներուն լոյս ընելու ջանքերէն յուսահատ՝ փչեց մարեց փարաւի առկայծեալ լապտերը...։ Նոյնպէս Նեղոսի ափերէն լոյս տեսած Նոր Օր թերթը. — անուամբ միայն, եւ այն ալ "էր երբեմն յորժամ էր". Հիմայ ոչ հին կայ ոչ նոր, գոնէ մենք չենք տեսներ այլ եւս։ — Եգիպտահայ լաւագոյն թերթերէն մէկուն՝ Աբրեմի կէս ճամբան մնալն ի հարկէ տեղական շոգին վերագրելու չենք, այլ այն ահագին բեռան՝ խմբագրի ծանր պաշտօնին, որուն ճնշիչ ծանրութեան տակ ընկճած են հզօրագոյն թիկունք, թող թէ խմբագրուհւոյ մը տակա ուսերը։ — Մէջի վաղամեռիկ Ցիգրան Երկաթի կենսագրութիւնը առուղ Պր. Բիւրատի թերթին ալ՝ որ Եգիպտոսի բուրգերուն մէջ թաղուած ու մոռցուած կը կարծենք, այս օրերս իւր խորհրդական կամ դիցաբանական անուան համաձայն՝ իբրեւ "Փիւնիկ վերակենդան" կենդանութիւնը տեսանք։ — Այս հին թերթերուն վրայ կ'աւելնայ նոր մէն ալ — Ժողովրդ անուն։ Ժողովուրդը շատ փոքր գիրքով է, 16 էջէ բաղկացեալ։ 12 էջը յառաջաբանութեան պէս բաներ մը կը գրաւեն, ուր կը յայտարարուի թէ "Ժողովուրդին" հրատարակութիւնը շահադիտական նպատակով չէ եւ ոչ ալ վարձատրութեան ակնկալութեամբ։ Մնացած չորս երեսն ալ տեղական ազգային լուրեր են։ Պր. Ա. Պալեանի այս "քննասիրական ամսաթերթի" նկատմամբ քանի մը խօսք ըսելու համար՝ յաջորդ թուերը պէտք ենք տեսնել։ — Թիֆլիսի մէջ լոյս տեսնող Պր. Էկինեանի Քաղաքացի երթալով կը զարգանայ։ — Զէրենի անուամբ "կերակնօրեայ" շաբաթաթերթի մէն ալ Բաղէշէն կու գայ, խմբագրութեամբ Յ. Շահվէրեան Երիցու.?...։ Հարկ չտեսանք "Ընթերցողներ"ուղղութիւնն եւ նպատակն հայկնալու համար՝ ձանձրացուցիչ յառաջաբան համբերութեամբ ծայրէ ծայր ընթեռնուլ։ Հայեցուածք մը ճակոտն պատկերին՝ բաւական եղաւ — — Պատուելին ՏէրՕ Խ՚ՀՀ կը մեկնէ փոքրիկներուն...։ ԿԼՅՏԻՆ

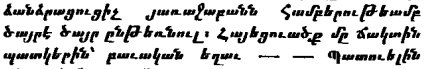

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ — Պատմութիւն հայերէն լեզուի. 65։

ՀՆԱԽՕՍԱԿԱՆ — Խալդերէն ie եւ e եւ հայերէն ե եւ է ձայները. 67։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ — Սկզբնաւորութիւնք Բիւզանդեան Բանակաթեմերու դրութեան. 69։

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ — Մոռցուած ազգային էջ մը ողբացեալ Ստեփան Փաշա Ալանեանի կենսագրութենէն. 73։ — Բժիշկ Դոկտ. Նահապետ Ռուսինեան. 83։

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ-ՊԱՏՄԱԿԱՆ — Ժողովի կաթողիկոսարանը. 87։

ՌՕԼԵՒՕՕԼՓ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ. 89։

ԺԱՂԿԷՓՈՒՆՔ — 1. Հայոց մասին. — 2. Կոնդելեկա հայազէտին թարգմանութիւնները. — 3. "Բանքեր զրականութեան եւ արուեստի.", — 4. Արմն կամ Աղմն. — 5. Ցփղիսի ռուս եւ հայ թերթերուն հրատարակիչները. — 6. "Առողջապահական թերթ մը.", — 7. Լրագրական — հին եւ նոր թերթեր. 94։

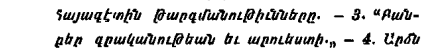

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄԲԱԳԻՐ

Հ. ԳԱՓԱՏԷԼ Վ. ՊԱՐՈՆՅ

ՎԻԵՆՆԱ, ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ՑԳՊԱՐԱՆ

digitised by A.R.A.R.@